

УДК 027.022:[021.1+004.738.1www]:[004.77:316.77](477)
DOI: 10.31866/2616-7654.9.2022.259148

ПРЕДСТАВНИЦТВО ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ У МЕДІЙНОМУ ПРОСТОРІ

*Станіслав Денбновецький,
аспірант,
Київський національний університет
культури і мистецтва
(Київ, Україна)
e-mail: stasden@ukr.net
ORCID: 0000-0003-2327-7478*

Мета статті – розкриття актуальних напрямів представництва публічних бібліотек України в інтернеті та у соціальних мережах в умовах цифровізації.

Методологія статті базувалася на використанні оптимального комплексу загально-наукових та спеціальних методів дослідження. Зокрема, використано загальнонаукові принципи системності та усебічності пізнання, єдності теорії і практики. Також досягненню поставленої мети сприяло застосування методів аналізу, синтезу та узагальнення. Дослідження інформаційного ресурсу сайтів обласних універсальних наукових бібліотек здійснено під кутом зору комплексності представлення контенту власної генерації, зорієнтованого насамперед на потреби громад.

Наукова новизна статті полягає у тому, що обґрунтована необхідність посилення представництва вітчизняних публічних бібліотек в інтернеті та у соціальних мережах, що сприяє ускладненню їхньої організаційної структури, урізноманітненню нетрадиційних методів і форм роботи. Актуальні напрями інтернет-представництва репрезентовані на прикладі Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. К. А. Тімірязєва та Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського, на е-сторінках яких розробником надано можливість поділитися інформацією у соціальних мережах Фейсбук, Твіттер, Інстаграм та Google+. Це сприяє ефективнішому поширенню повідомлень, популяризації роботи самої книгозбірні, залученню більшої кількості користувачів, формуванню її позитивного іміджу та зрештою накопиченню репутаційного капіталу.

У **висновках** аргументовано, що сьогодні публічні бібліотеки України активно включаються у процес оцифрування своїх фондів, представляють цифрові копії на власних сайтах та рекламують цей ресурс у соціальних мережах, адаптуючи його під мобільні пристрої. Вітчизн Публічними бібліотеками України оцифровано величезні масиви своїх фондів, роботи здійснювалися за власними програмами, незалежно від планів інших бібліотек. Виявлено, що нині провідні публічні бібліотеки країни є авторитетними закладами та потужними центрами інформації, які формують і зберігають багаті та якісні інформаційні ресурси. Сучасний користувач за допомогою мережі інтернет має доступ до провідних бібліотек світу та їхніх інформаційних ресурсів, що у сукупності становить світовий інформаційний простір.

Ключові слова: публічна бібліотека, інформаційний ресурс, інформаційний простір, інтернет, соціальна мережа.

ВСТУП

На всіх етапах суспільного розвитку публічні бібліотеки своїм змістовим наповненням і функціональними особливостями використання пов'язувалися з нагальними соціально-культурними потребами громад. Адже знання, якими послуговується людство, є основою всієї пізнавальної діяльності, а отже, й суспільного прогресу, поповнення/оновлення бібліотечних ресурсів – орієнтиром оцінювання нової інформації з огляду її практичного застосування, що становить акумульований досвід – знання. Як наголошують Ю. Половинчак та С. Горова (2017), «рівень їхнього розвитку за обсягами збереження інформаційного ресурсу, його якістю й ефективністю задоволення суспільних проблем стає, по суті, одним з основних показників цивілізованості» (с. 250).

Зі стрімким поширенням інформаційних технологій та збільшенням каналів електронної комунікації відбувається глобальна трансформація всієї традиційної бібліотечної діяльності, приведення її у відповідність до нових суспільних запитів інформаційного обслуговування. Інтернет дедалі активніше конкурує із традиційними інформаційними центрами, тому перед вітчизняними публічними бібліотеками гостро постало питання визначення свого місця у суттєво оновленій інформаційній системі суспільства.

Мета статті – розкриття актуальних напрямів представництва публічних бібліотек України в інтернеті та у соціальних мережах в умовах цифровізації.

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДґРУНТЯ

Джерельну базу статті становлять, з одного боку, наукові публікації, присвячені розкриттю обраної теми, з іншого – сайти публічних бібліотек України. Теоретико-методологічні засади цифровізації у вітчизняній бібліотечній справі та функціонування консолідованого інформаційного простору, питання особливостей формування галузевого інформаційного ресурсу та специфіки запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у бібліотечну практику розкрито у працях таких авторитетних учених, як О. Воскобойнікова-Гузєва, С. Горова, О. Довгань, Л. Дубровіна, Л. Костенко, І. Лобузін, К. Лобузін, О. Онищенко, Ю. Половинчак, В. Попик, О. Сербін, Г. Солоїденко, І. Шевченко, Т. Ярошенко та інших. Так, у статті В. Горобового (2021) висвітлено виклики сьогодення у бібліотечній системі України у зв'язку з розвитком електронних інформаційних ресурсів у системі інформаційних обмінів та необхідність розроблення інноваційних методик управління в бібліотечних установах цими ресурсами, організації ефективного використання їх користувачами. У статті О. Каращук (2016) розкрито значення бібліотеки в інформаційному просторі та основні напрями розвитку бібліотечної справи в інформаційному суспільстві. Авторка проаналізувала основні продукти виробництва інформаційного суспільства та акцентувала увагу на трансформації бібліотеки в інформаційному суспільстві. Н. Пасмор і Н. Фролова (2016) досліджують питання управління веб-сайтом та представництва у соціальних мережах бібліотеки, а також перспективи популяризації її діяльності й розвитку промоційної політики. М. Маранчак (2021), чия дисертація присвячена застосуванню ефективних стратегій репутаційного інтернет-маркетингу публічними бібліотеками України із використанням комплексу інноваційних рішень, справедливо наголошує, що «ефективне функціонування сучасної бібліотеки як інноваційно-

інтелектуальної відкритої платформи можливе за умови органічного поєднання адаптивного характеру її інформаційно-комунікаційної діяльності та оптимальних алгоритмів диверсифікації бібліотечної практики як соціокомунікативної системи інформаційного суспільства» (с. 3).

Питання запровадження інноваційних технологій у діяльності публічних бібліотек, досягнень і кращого практичного досвіду постійно перебуває у полі зору таких знаних практиків бібліотечної справи: О. Башун, Т. Вилегжаніна, Н. Волян, Т. Грищенко, Г. Єфімова, С. Пономаренко, Т. Сендульська, О. Шевченко та багатьох інших. Їхні студії активно представлені на сторінках фахової періодики ("Бібліотечна планета", "Бібліотечний форум: історія, теорія і практика", "Бібліотечний вісник", "Вісник Книжкової палати", "Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія" та ін.), що засвідчує актуальність обраної теми.

МЕТОДИ І МАТЕРІАЛИ

Методологія статті базувалася на використанні оптимального комплексу загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. Зокрема, використано загальнонаукові принципи системності та усебічності пізнання, єдності теорії і практики. Також досягненню поставленої мети сприяло застосування методів аналізу, синтезу та узагальнення. Дослідження інформаційного ресурсу сайтів обласних універсальних наукових бібліотек здійснено під кутом зору комплексності представлення контенту власної генерації, зорієнтованого насамперед на потреби громад. Так, розробники сайтів, зокрема, Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. К. А. Тімірязєва та Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського надали можливість користувачам поділитися інформацією у соціальних мережах Фейсбук, Твіттер, Інстаграм та Google+.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сьогодні інформація є стратегічним соціальним, економічним, політичним тощо потенціалом людства. В умовах невинного нарощення інформаційних потоків надзвичайно назрілою є проблема її генерування й оптимізації. Отже, відповідно, змінюються і форми та способи опрацювання величезних за обсягами масивів нових знань. Цей процес впливає на всі сфери людської діяльності, оскільки впровадження новітніх інформаційних технологій, їхній швидкий розвиток спричинили фундаментальні зрушення як у соціально-культурних, так і економічних основах суспільного буття загалом, і змушує публічні бібліотеки кардинально переосмислювати свої головні завдання та збагачувати напрями діяльності. Як наголошує О. Каращук (2016), «найважливішим завданням бібліотек є надання інформації різним верствам населення, що спонукає бібліотеки йти в ногу з науково-технічним прогресом» (с. 597).

Нині в межах розвитку бібліотечно-інформаційного простору спостерігається невинна трансформація всіх складників виробничої діяльності публічних бібліотек – від організаційно-функціональної та техніко-технологічної до кадрової, які набувають вже системного характеру поступової модернізації практичної роботи. Тому виникає гостра необхідність теоретичного дослідження можливостей подальшої трансформації комунікативних зв'язків публічних бібліотек України із зовнішнім середовищем та їхнього місця у сучасному інформаційному про-

сторі України. «Динамізм діджиталізації як ключової засади перетворень різних сфер життя українського суспільства, від суспільно-політичної до соціально-економічної, спонукає бібліотеки як особливий соціальний інститут своєчасно реагувати на виклики часу та успішно відповідати на запити спільноти» (Клименко & Сокур, 2021, с. 246).

Традиційним завданням публічних бібліотек є збирання, зберігання, поширення (надання), виробництво та використання загальнодоступної інформації. Сьогодні сталий розвиток українського суспільства у тому числі залежить і від вироблення системного представлення інформаційних знань та створення концепції підготовки особистості до життєдіяльності в інформаційному суспільстві. У цьому ракурсі різноманітним і складним соціальним явищем в умовах формування сучасного інформаційного простору постає потенціал вітчизняних публічних бібліотек і його головний складник – інформація та знання.

Світовий досвід яскраво демонструє, що важливим кроком розвитку бібліотек у вичерпному забезпеченні інформаційних потреб користувачів є об'єднання книгозбірень заради цілеспрямованої взаємодії у системі «бібліотека – користувач – громада – суспільство». Адже тільки перебуваючи у мережі бібліотечних та інформаційних установ, можливо працювати на сучасному рівні, забезпечуючи доступ до інформації кожному, незважаючи на кордони та часові пояси. За визначенням Т. Коваль (2007), діяльність такої мережі має бути спрямована не лише на розвиток інформаційного потенціалу держави, а й на забезпечення рівності доступу всіх громадян до потрібних джерел задля задоволення особистих і суспільних інтересів, підняття престижу освіченості, загального культурного рівня та власне авторитету бібліотек.

В. Горовий (2021) стверджує, що бібліотеки «продовжують відігравати істотне значення в технологіях продукування нової суспільно значущої інформації. Їх відставання від розвитку загального інформаційного процесу призводить до втрати апробованих віками традицій інформаційного виробництва, у яких нова інформація співвідносилася з уже перевіреним суспільним досвідом знання. Сьогодні автори продукування інформації часто орієнтуються у своїй роботі лише на легкодоступні масиви електронної інформації, не завжди достовірної. Оскільки в Україні оцифрування фондів здійснюється в дуже незначних обсягах (через затратність самого процесу), орієнтація на національну традицію інфотворення в електронних інформаційних ресурсах дуже ускладнюється. Використання при цьому інформації глобального інформаційного простору не завжди сприяє національним інтересам розвитку».

Останнє десятиліття публічні бібліотеки України переживають важкі часи кризи, реорганізації та поступового оновлення й модернізації. Ідеологічні, політичні, економічні, демографічні, технологічні тощо зрушення в усіх сферах суспільного розвитку безпосередньо впливають і на стан діяльності бібліотек. В умовах глобальної цифровізації істотно змінюється уявлення про завдання й можливості публічних книгозбірень, про їхню роль у культурній, освітній, інформаційній сферах нашої держави.

Сьогодні в українському суспільстві поширюється європейська система цінностей, змінюються пріоритети у просвітницькій, культурній та освітній діяльності, публічні бібліотеки отримали більшу свободу в розбудові своєї роботи згідно

з новою парадигмою. З поширенням інформатизації, глобальної мережі інтернет та цифровізації суспільства публічні бібліотеки взяли на себе роль інформаційних центрів громад. Якщо раніше бібліотеки надавали читачеві лише друковану інформацію, якою володіли самі або отримували за допомогою послуги МБА (міжбібліотечний абонемент), згодом почали надавати інформацію на різних носіях (друк, мікрофіші, касети, компакт-диски, флеш-карти тощо), то сьогодні бібліотеки надають доступ до інформації, яка зберігається як у власних фондах і серверах, так і фондах і серверах інших установ. Усе це відповідає постійно зростаючим інформаційним запитам суспільства.

Нині спостерігається ускладнення організаційної структури публічних бібліотек, все більшого розповсюдження набувають нетрадиційні методи та форми роботи. Цьому сприяло поширення нових інформаційних технологій, що вплинуло на кардинальні зміни у свідомості самих бібліотекарів, які почали креативніше мислити та шукати нових привабливіших форм популяризації книгозбірні у громаді. Запровадження у роботу соціальних медіа як нових каналів комунікації, якими послуговується насамперед молодь, дозволяє якнайактивніше залучати перспективні категорії користувачів та виходити за межі своєї громади. Як слушно зазначає О. Федоренко (2014), «на зміну «масовій бібліотеці», яка містила в своїй назві певний ідеологічний відтінок, прийшло нове поняття «публічна бібліотека», тобто «відкрита» бібліотека для всіх і кожного» (с. 294).

На нашу думку, слід виокремити причини, які нині спонукають публічні бібліотеки до посилення свого представництва в інтернеті та у соціальних мережах, зокрема:

1. Привернути увагу молоді до книгозбірні у зручний для них спосіб та стати необхідним, привабливим, інноваційним і мобільним засобом отримання будь-якої інформації.

2. Довести контент освітніх і культурних ресурсів до найвищого рівня зручності, доступності, релевантності й затребуваності.

3. Побудувати нову бібліотечну філософію через залучення до бібліотечного обслуговування не тільки фізичних читачів, але й активних користувачів через адаптацію бібліотечних технологій у роботу з мобільним інтернетом та мобільним контентом (Пасмор & Фролова, 2016, с. 86).

Сьогодні публічні бібліотеки України активно включаються у процес оцифрування своїх фондів, представляють цифрові копії на власних сайтах та рекламують цей ресурс у соціальних мережах, адаптуючи його під мобільні пристрої. До прикладу, на офіційному сайті Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. К. А. Тімірязєва (далі ВОУНБ ім. К. А. Тімірязєва) (<https://www.library.vn.ua/>) представлено електронну бібліотеку, метою якої є:

– надання віртуальним користувачам нових можливостей роботи з інформаційним ресурсом книгозбірні;

– репрезентація оцифрованих рідкісних і цінних видань, у тому числі краєзнавчого спрямування, які зберігаються у фондах бібліотеки;

– забезпечення безкоштовного доступу користувачів до краєзнавчого ресурсу та його популяризація;

– ознайомлення з науковою та бібліографічною діяльністю ВОУНБ ім. К. А. Тімірязєва.

На сторінці розробником надано можливість поділитися інформацією у соціальних мережах Фейсбук, Твіттер та Google+, що сприяє ефективнішому поширенню повідомлень та зрештою популяризації роботи самої книгозбірні й залучення більшої кількості користувачів.

У Фейсбук (<https://www.facebook.com/Timiryazevka/>), Інстаграм (https://www.instagram.com/timiryazevka_vn/) та YouTube (<https://www.youtube.com/user/Timiryazevka/videos>) у ВОУНБ ім. К. А. Тимірязєва також є своє представництво, де книгозбірня надає практично повний спектр можливостей для обміну інформацією (фото, відео, мікроблог, чат, адреса, послуги тощо), підтримує активне спілкування, створює та підтримує спільноту однодумців.

Цікавим ресурсом є бібліотека оцифрованих видань Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського (далі ОУНБ ім. Д. І. Чижевського) (<https://library.kr.ua/elib/>). Цифрові копії згруповані у трьох підрозділах: Електронний музей книги, Бібліографії, Краєзнавство Кіровоградщини. У підрозділі Електронний музей книги представлені Рукописи XV–XX ст., Колекція Олександра Ільїна, Колекція польської книги, Мистецтво книги, Земляки (видатні постаті Поділля). Підрозділ Бібліографії включає оцифровані копії бібліографічних покажчиків, підготовлених фахівцями ОУНБ ім. Д. І. Чижевського з 2001 р. по 2021 р. включно. У підрозділі Краєзнавство Кіровоградщини зібрано краєзнавчий сегмент, зокрема Архів Історичного календаря Кіровоградщини, історія та хронологія назв міста Кіровоград, Єлисаветград, Єлисавет, Архів Д. І. Чижевського, Архів родини Флоровських тощо.

Свою діяльність та фонди бібліотека популяризує у соціальних медіа Фейсбук (<https://www.facebook.com/ounb.kirovohrad/>), Твіттер (https://twitter.com/KIROVOHRAD_OUNB), Інстаграм (https://www.instagram.com/CHIZHEVSKY_KROP/) та має свій YouTube-канал (<https://www.youtube.com/channel/UCtngSYstSe14ogrmnz0QDDQ>).

Отже, публічними бібліотеками України оцифровано величезні масиви своїх фондів, роботи здійснювалися за власними програмами, незалежно від планів інших бібліотек. Зважаючи на вартість та трудомісткість робіт з оцифрування, з метою усунення невиправданого дублювання (один документ оцифровано у різних бібліотеках) постало питання про координацію та кооперацію у цій роботі (Добровольська & Збанацька, 2020). Тому в 2016 р. Міністерством культури України було розроблено та затверджено «Порядок формування Зведеного каталогу оцифрованих видань» («Про затвердження Порядку», 2016). Того ж року Національною бібліотекою України імені Ярослава Мудрого було започатковано реалізацію проекту «Зведений каталог оцифрованих видань», що змістовно пов'язаний з електронною бібліотекою. Цей інтегрований інформаційний ресурс містить інформацію про цифровий контент публічних бібліотек України, який працює у режимі реального часу та складається з бібліографічних описів електронних копій друкованих видань із можливістю переходу на повні тексти на сайтах відповідних бібліотек. Нині ресурс нараховує 10 943 електронні записи («Зведений каталог оцифрованих видань», 2021). Зведений каталог оцифрованих видань створюється з метою:

- обліку та бібліографічного опису оцифрованих друкованих видань;
- акумуляції інформації про наявні документи;
- інформування про вже оцифровані видання задля уникнення дублювання (Рудич, 2017, с. 53).

Саме створення інтегрованого електронного каталогу, який об'єднує інформацію про всі наявні у публічних бібліотеках оцифровані видання, є практичним кроком у вирішенні питання наповнення вітчизняного інформаційного простору якісним контентом, а користувачеві надає можливість безкоштовно працювати з електронними копіями видань з єдиної точки доступу, що значно підвищує комфортність послуги.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи, наголосимо, що нині провідні публічні бібліотеки країни є авторитетними закладами та потужними центрами інформації, які формують і зберігають багаті та якісні інформаційні ресурси. Розвиток національного бібліотечно-інформаційного простору характеризується невпинною трансформацією всіх складників виробничої діяльності публічних бібліотек – від організаційно-функціональної та техніко-технологічної до кадрової, які набувають вже системного характеру поступової модернізації практичної роботи. Невід'ємним фактором розвитку бібліотек у вичерпному забезпеченні інформаційних потреб користувачів є об'єднання книгозбірень заради цілеспрямованої взаємодії у системі «бібліотека – користувач – громада – суспільство».

Сьогодні публічними бібліотеками оцифровано величезні масиви своїх фондів. Інтегрований електронний каталог, який об'єднує інформацію про всі наявні у вітчизняних публічних бібліотеках оцифровані видання, є практичним кроком у вирішенні питання наповнення вітчизняного інформаційного простору якісним контентом. Сучасний користувач за допомогою мережі інтернет має доступ до провідних бібліотек світу та їхніх інформаційних ресурсів, що у сукупності становить світовий інформаційний простір. Потребує нагального вирішення питання об'єднання оцифрованих видань всіх бібліотек України в єдиний інформаційний ресурс задля гідного представлення національного інформаційного контенту в світі.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

- Горовий В. Бібліотека в інформаційному суспільстві. 2021. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3025:biblioteka-v-informatsijnomu-suspilstvi&catid=81&Itemid=415 (дата звернення: 25.03.2022).
- Добровольська В., Збанацька О. Формування Зведеного каталогу оцифрованих видань публічних бібліотек України. *Інформація, комунікація, суспільство 2020* : матеріали 9-ї Міжнар. наук. конф., 21–23 трав. 2020 р., м. Львів. Львів, 2020. С. 81–82. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/52739/2/2020_Dobrovolska_V-Formuvannia_Zvedenoho_81-82.pdf (дата звернення: 25.03.2022).
- Зведений каталог оцифрованих видань. *Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого* : вебсайт. 2021. URL: <http://digit.catalogue.nlu.org.ua/> (дата звернення: 25.03.2022).
- Карашук О. Бібліотека в сучасному інформаційному просторі. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2016. Вип. 43. С. 596–610.
- Клименко О., Сокур О. Інтеграція фондів бібліотек наукових установ НАН України в електронному середовищі. *Інформаційні технології в культурі мистецтві, освіті, науці, економіці та бізнесі* : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2021. С. 246–248. URL: <http://>

- knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/konferenciya_22-23_kvitnya.pdf (дата звернення: 25.03.2022).
- Коваль Т. Роль наукової бібліотеки в інформаційному забезпеченні вищої освіти. *Бібліотечний форум України*. 2007. № 2. С. 20–23.
- Маранчак М. Стратегії репутаційного інтернет-маркетингу публічних бібліотек України : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.03 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2021, 18 с.
- Пасмор Н. П., Фролова Н. М. Веб-сайт та соціальні мережі як засіб інтернет-представництва університетської бібліотеки. *Короленківські читання 2015. Бібліотеки, архіви, музеї: інноваційні моделі розвитку* : матеріали XVIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 8 жовт. 2015 р. ХДНБ ім. В. Короленка). Харків, 2016. С. 85–94. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/9694/1/Pasmor_Frolova.pdf (дата звернення: 25.03.2022).
- Половинчак Ю., Горова С. Бібліотека в інформаційному суспільстві. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2017. Вип. 48. С. 249–259.
- Про затвердження Порядку формування Зведеного каталогу оцифрованих видань : Наказ Міністерства культури України від 25.05.2016 р. № 360. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0867-16#Text> (дата звернення: 25.03.2022).
- Рудич О. Б. Зведений каталог оцифрованих видань: новий корпоративний проект. *Бібліотека і книга в контексті часу* : зб. матеріалів X Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 1–2 листоп. 2017 р.). Київ, 2017. С. 52–53.
- Федоренко О. І. Роль публічних бібліотек в інформатизації суспільства та підвищенні інформаційної культури. *Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору* : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 21–23 жовт. 2014 р.). Київ, 2014. С. 293–295.

REFERENCES

- Horovy, V. (2016). *Biblioteka v informatsiynomu suspilstvi [Library in the Information Society]*. http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3025:biiblioteka-v-informatsiynomu-suspilstvi&catid=81&Itemid=415 [in Ukrainian].
- Dobrovolska, V., & Zbanatska, O. (2020). Formuvannia Zvedenoho katalohu otsyfrovanykh vydan publichnykh bibliotek Ukrainy [Formation of the Consolidated Catalogue of Digitised Publications of Public Libraries of Ukraine]. In *Informatsiia, komunikatsiia, suspilstvo 2020 [Information, Communication, Society 2020]*, Proceedings of the 9th International Scientific Conference (pp. 81–82), Lviv, Ukraine. Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniky. http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/52739/2/2020_Dobrovolska_V-Formuvannia_Zvedenoho_81-82.pdf [in Ukrainian].
- Yaroslav Mudryi National Library of Ukraine. (2021). *Zvedenyi kataloh otsyfrovanykh vydan [Consolidated Catalog of Digitized Publications]*. <http://digit.catalogue.nlu.org.ua/> [in Ukrainian].
- Karashchuk, O. (2016). Biblioteka v suchasnomu informatsiynomu prostori [Library in the Modern Information Space]. *Naukovi Pratsi Natsionalnoi Biblioteki Ukrainy im. V. I. Vernadskoho*, 43, 596–610 [in Ukrainian].
- Klymenko, O., & Sokur, O. (2021). Intehratsiia fondiv bibliotek naukovykh ustanov NAN Ukrainy v elektronnomu seredovyshchi [Integration of Libraries of Scientific Institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine in the Electronic Environment]. In *Informatsiini tekhnologii v kulturi mystetstvi, osviti, nauksi, ekonomitsi ta biznesi [Information Technology in Culture, Art, Education, Science, Economy and Business]*, Proceedings of the VI International Scientific-Practical Conference (pp. 246–248), Kyiv, Ukraine. Vydavnychi tseentr KNUKIM.

- http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2021/10/konferenciya_22-23_kvitnya.pdf [in Ukrainian].
- Koval, T. (2007). Rol naukovoi biblioteki v informatsiinomu zabezpechenni vyshchoi osvity [The Role of the Scientific Library in the Information Support of Higher Education]. *Biblioteknyi Forum Ukrainy*, 2, 20–23 [in Ukrainian].
- Maranchak, M. (2021). *Stratehii reputatsiinoho internet-marketynhu publichnykh bibliotek Ukrainy* [Reputational Internet Marketing Strategies in Public Libraries of Ukraine] [Abstract of PhD Dissertation, Kyiv National University of Culture and Arts] [in Ukrainian].
- Pasmor, N. P., & Frolova, N. M. (2016, October 8). Veb-sait ta sotsialni merezhi yak zasib internet-predstavnytstva universytetskoï biblioteki [Website and Social Networks as a Means of Online Representation of the University Library]. In *Korolenkivski chytannia 2015. Biblioteki, arkhivy, muzei: innovatsiini modeli rozvytku* [Korolenko readings 2015. Libraries, Archives, Museums: Innovative Models of Development], Proceedings of the XVIII International Scientific Conference (pp. 85–94), Kharkiv, Ukraine. V. G. Korolenko Kharkiv State Scientific Library. http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/9694/1/Pasmor_Frolova.pdf [in Ukrainian].
- Polovynchak, Yu., & Horova, S. (2017). Biblioteka v informatsiinomu suspilstvi [Library in the information society]. *Naukovi Pratsi Natsionalnoi Biblioteki Ukrainy im. V. I. Vernadskoho*, 48, 249–259 [in Ukrainian].
- Ministry of Culture of Ukraine. (2016, May 25). *Pro zatverdzhennia Poryadku formuvannia zvedenoho katalogu otsyfrovanykh vydan* [On Approval of the Procedure for Forming a Consolidated Catalogue of Digitised Publications] (№ 360). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0867-16#Text> [in Ukrainian].
- Rudych, O. B. (2017, November 1–2). Zvedenyi katalog otsyfrovanykh vydan: novyi korporatyvnyi proekt [Consolidated Catalog of Digitized Publications: a new Corporate Project]. In *Biblioteka i knyha v konteksti chasu* [Library and Book in the Context of Time], Proceedings of the X All-Ukrainian Scientific-Practical Conference (pp. 52–53). Kyiv, Ukraine [in Ukrainian].
- Fedorenko, O. I. (2014, October 21–23). Rol publichnykh bibliotek v informatyzatsii suspilstva ta pidvyshchenni informatsiynoi kultury [The Role of Public Libraries in the Informatisation of Society and Improving Information Culture]. In *Mistse i rol bibliotek u formuvanni natsionalnogo informatsiinoho prostoru* [The Place and Role of Libraries in the Formation of the National Information Space], Proceedings of the Scientific Conference (pp. 293–295), Kyiv, Ukraine [in Ukrainian].

UDC 027.022:[021.1+004.738.1www]:[004.77:316.77](477)

Stanislav Denbnovetskyi,
PhD Student,
Kyiv National University of Culture and Arts
(Kyiv, Ukraine)
e-mail: stasden@ukr.net
ORCID: 0000-0003-2327-7478

PLACE OF PUBLIC LIBRARIES OF UKRAINE IN THE MODERN INFORMATION SPACE

The aim of the article is to reveal the current areas of representation of domestic public libraries on the Internet and social networks in the context of digitalisation.

The research methodology of the article was based on the use of the optimal set of general and special research methods. In particular, the broad scientific principles of systematisation and comprehensiveness of knowledge, unity of theory and practice were used. The use of analysis, synthesis and generalisation also contributed to the achievement of this goal. The study of the information resource of the sites of regional universal scientific libraries was carried out from the point of view of the complexity of presenting the content of its generation, focused primarily on the needs of communities.

The scientific novelty of the article is that the need to strengthen the representation of domestic public libraries on the Internet and social networks is justified, which complicates their organisational structure and diversification of non-traditional methods and forms of work. Current areas of Internet representation are represented in the example of the K. A. Timiryazev Vinnytsia Oblast Universal Scientific Library and D. I. Chizhevsky Oblast Universal Scientific Library, on the e-pages of which the developer has the opportunity to share information on Facebook, Twitter, Instagram and Google. It contributes to more effective dissemination of messages, popularisation of the book collection itself, the attraction of more users, formation of its positive image and ultimately accumulation of reputational capital.

Conclusions. It is argued that today public libraries of Ukraine are actively involved in the process of digitisation of their funds, present digital copies on their websites and advertise this resource on social networks, adapting it to mobile devices. Domestic public libraries have digitised vast amounts of their holdings; the work was carried out according to their programmes, regardless of the plans of other libraries. The author has found that today the top public libraries of the country are authoritative institutions and powerful information centres that form and maintain multiple and high-quality information resources. The modern user has access to the world's leading libraries and their information resources via the Internet, which constitute the world information space.

Keywords: public library, information resource, information space, Internet, social network

Стаття надійшла до редакції 19.01.2022 р.